

Nr 92.

Av herr Nilsson i Karlstad m. fl., om tull å oarbetade skivor och plattor av marmor.

Skivor och plattor av marmor hänföres i den nu gällande liksom i tidigare tulltaxor till tvenne särskilda tullpositioner, av vilka den ena omfattar polerade med en tull alltsedan år 1911 av 10 kronor för 100 kilogram och den andra opolerade, vilka varit och allttjämt äro tullfria. Andra arbeten av marmor liksom skivor och plattor av andra mjuka stenarter än av marmor exempelvis sådana av kalksten uppdelas däremot å ena sidan i oslipade och opolerade med en tull av 1 krona för 100 kilogram, och slipade och polerade med en tull av 10 kronor. I och för sig innebär ej poleringen någon högre grad av förädling, enär densamma i regel endast består i en efterputsning. Något som helst effektivt tullskydd för den inhemska produktionen av oarbetade d. v. s. endast sågade, ävensom för bearbetade d. v. s. slipade skivor och plattor utgör sålunda ej den nuvarande differentieringen i den nu gällande tulltaxan. Detta har också haft till följd en avsevärd import av oarbetade d. v. s. endast sågade skivor och plattor av marmor, såsom framgår av nedanstående sammanställning:

Å r	Införsel av skivor och plattor av marmor					
	O polerade ¹ Stat. nr 1228			P o l e r a d e Stat. nr 1229		
	Ton	1 000 kr.	kr./kg	Ton	1 000 kr.	kr./kg
1913	2,432	365	0.15	5	2	0.40
1923	2,365	540	0.23	15	14	0.90
1924	2,835	612	0.22	5	8	1.47
1925	3,217	604	0.19	5	7	1.42
1926	4,939	846	0.17	7	12	1.68
1927	5,133	1,108	0.22	9	17	1.97
1928	4,547	1,043	0.23	14	19	1.36
1929	6,215	1,354	0.22	17	26	1.53
1930	7,613	1,596	0.21	28	44	1.59
1931	5,453	1,085	0.20	37	50	1.35
1932	3,747	831	0.22	5	7	1.50
1933	2,451	516	0.21	3	4	1.38

¹ De till stat. nr 1228 hänförda arbetena av marmor utgöras så gott som uteslutande av oarbetade d. v. s. endast sågade plattor och skivor.

Synnerligast under de år, då byggnadsverksamheten var särskilt stor, d. v. s. åren 1929—1931, var också, som synes, importen avsevärd. För åren 1932 och 1933 är nedgången emellertid påfallande, vilket i första hand får tillskrivas den avtagande byggnadsverksamheten, men även det förhållandet, att särskilt för köksinredningar (diskbänkar o. dyl.) det rostfria stålet fått ersätta marmor- och andra stenarbeten. År 1934 framträder emellertid en ökad import av opolerade skivor och plattor av marmor, enär införseln för månaderna januari—november sagda år uppgick till 2,578 ton mot 2,206 ton för samma period år 1933.

Importen av ifrågavarande varuslag har såväl före som efter kriget till 80 å 90 procent kommit från Italien och återstoden från Belgien, Tyskland m. fl. länder. Trots vår år 1931 gentemot dessa länder deprecierade valuta har importens medelvärde, såsom framgår av ovanstående sammanställning, ej avsevärt ökats. År 1931 uppgick sålunda medelvärdet till 20 öre per kilogram och åren 1932 och 1933 till 22 respektive 21 öre. Då importens sammansättning ej undergått någon förändring, har man anledning antaga, att under dessa senaste två år en dumping förekommit, vilken ter sig så mycket betänkligare om de sagda länderna i framtiden skulle frångå sin nuvarande guldvalutapolitik.

I den officiella industristatistiken specificeras ej tillverkningen av skivor och plattor av marmor, men fr. o. m. år 1927 angives framställningen av byggnads- och monumentsten samt möbelmarmor och andra arbeten av marmor. Då importen av skivor och plattor av marmor huvudsakligen går till dessa arbeten får man om införseln, såsom skett nedan, sammanställas med tillverkningen av olika slag av marmorarbeten, ett begrepp om den utsträckning, i vilken utländsk råvara kommer till användning:

Å r	Införsel av skivor och plattor opolerade Ton	Tillverknin g			Intörsel i % av tillverkningen Ton
		Byggnads- och monumentsten Ton	Möbelmarmor och andra arbeten Ton	Summa Ton	
1927	5,193	4,917	1,642	6,559	77.8
1928	4,547	5,236	1,786	7,022	65.0
1929	6,215	7,428	1,955	9,383	66.1
1930	7,613	8,006	2,065	10,071	75.6
1931	5,453	4,940	1,951	6,891	79.0
1932	3,747	5,142	2,033	7,175	52.1
1933	2,451	2,292	1,967	4,259	57.0

Som synes var förbrukningen av utländsk råvara i förhållande till den totala tillverkningen av olika marmorarbeten, särskilt under de år då byggnadsverksamheten var livlig, mycket hög. För år 1932 markeras en nedgång från ej mindre än 79.0 procent år 1931 till 52.1 procent, men

redan år 1933 stiger siffran till 57 procent. Man har all anledning förmoda att år 1934 skall visa ett än högre procenttal.

Av de här anförda införsel- och tillverkningsciffrorna torde framgå, att vår svenska marmorindustri i den mån det gällt att tillvarataga våra inhemska råvarutillgångar ej haft det skydd den behövt för sin sunda utveckling. Detta är så mycket betänkligare, som arbetslönerna utgöra en betydande del av produktionskostnaderna och många arbetstillfällen till följd härav gått och alltjämt gå oss ur händerna. Då de nuvarande tullsatserna fastställdes, hade den svenska marmorindustrien ej på långt när samma förutsättningar för utveckling, som den numera har. Före kriget var nämligen marmor mera en lyxvara, då den numera kommer till användning även för enklare ändamål.

I vad mån ett tullskydd av 5 kronor för 100 kilogram skulle hava ökat de senare årens införselvärden framgår av nedanstående sammanställning.

År	Införsel av opolerade skivor och plattor			Tullintäkter	
	Ton	1,000 kr.	kr./kg.	1,000 kr.	% av värdet
1928	4,547	1,043	0.23	227	21.7
1929	6,215	1,354	0.22	311	22.8
1930	7,613	1,596	0.21	381	23.8
1931	5,453	1,085	0.20	273	25.0
1932	3,747	831	0.22	187	22.8
1933	2,451	516	0.21	123	23.8

Om de ovan angivna beräknade tullintäkterna jämföras med produktionsciffrorna för de sagda åren framgår, som synes här nedan, att de endast skulle hava utgjort en ringa del av produktionsvärdet:

År	Byggnads- och monumentsten	Möbelmarmor och andra arbeten	Summa tillverknings	Tullbelastning	
	1,000 kr.	1,000 kr.	1,000 kr.	i 1,000 kr.	i % av tillverknings
1928	2,198	1,190	3,388	227	6.7
1929	3,220	1,333	4,553	311	6.8
1930	3,459	1,408	4,867	381	7.8
1931	3,130	1,330	4,460	273	6.1
1932	2,138	1,130	3,268	187	5.7
1933	1,070	1,133	2,203	123	5.6

Belastningen för de ifrågavarande åren skulle sålunda hava utgjort cirka 6.5 procent av det totala tillverkningsvärdet.

I Finland, där veterligen ej någon inhemska marmor förekommer, äro tullsatserna för plattor och skivor av marmor:

	Grundtull Fmk	Förhöjd tull Fmk	Fördragstull Fmk
Oslipade och opolerade	—: 35	— 50	—: 88
Slipade och polerade	1: 40	4: —	2: 05

Som synes äro i den finska tulltaxan slipade och polerade plattor och skivor jämställda, varjämte tull utgår även för oslipade och opolerade.

I alla länder för övrigt, där tull å marmor förekommer, såsom i Tyskland, Finland, U. S. A. m. fl. länder, är alltid sågad marmor d. v. s. oslipad och opolerad belagd med en viss tull. Sålunda har Tyskland en tull av 3.50 mark för 100 kilogram för sågade skivor intill 16 centimeter och för tjockare utgår densamma med 0.50 mark. Tullen i U. S. A. är ännu högre än i Tyskland. Belgien har en värdetull av 15 procent för arbeten av marmor, block äro däremot fria. I Norge, där de svenska marmorbruken hade en ganska stor marknad, var tullen år 1932 å såväl sågade som slipade och polerade skivor och plattor 18 procent av värdet vid en vikt av 3 kilogram och däröver per stycke. För bearbetade skivor och plattor av lägre vikt utgår tullen med 40 öre per kilogram.

Med anledning av vad som har anförts hemställes,

att skivor och plattor av marmor, oarbetade, d. v. s. endast sågade, beläggas med en tull av 5 kronor för 100 kilogram.

Stockholm den 18 januari 1935.

Nils Nilsson
i Karlstad.

Bj. Holmgren.

Nils V. Sandström.

Nils Persson.

Gust. Svedman.

T. V. Lundell.

Nils Holmström.

Edvin Leffler.

Arvid Gardell.

Edvard Lithander.